

Le 30 SEP. 2016

N° 0388

STATE REGISTER OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE ELEMENTS OF AZERBAIJAN

Approved by the order No. 218 of the
 Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan Republic on 28.04.2010,
 with updates dated 25.08.2011, 28.03.2012, 18.10.2012, 15.05.2013, 03.02.2014, 27.01.2015, 17.02.2016

Name of grand sector	Section, sub-section	Nº	Title of the element	Type of the element
HOLIDAYS AND CEREMONIES	RITUALS AND CEREMONIES	(1).	Tea destgah	social practices, rituals and festivities
		(2).	Hamam tradition	
		(3).	Sunnet, ritual circumcision	
		(4).	Yas mourning ritual	
		(5).	Traditional quackery	
	FOLK HOLIDAYS	(6).	Qurban	oral traditions and expressions
		(7).	Novruz	
		(8).	Orujluq	
CULTURAL SPACES	TRADITIONAL KNOWLEDGE OF CULTURAL SPACES	(9).	Cultural space of Nij	knowledge and practices concerning nature and the universe, traditional craftsmanship
		(10).	Cultural space of Qirmizi Qasaba	
FOLKLORE	MUSIC	(11).	Ashuq Art	performing arts
		(12).	Mugham	
		(13).	Meykhana	
	DANCES	(14).	Yalli (Kochari)	
		(15).	Uzundere	
	GAMES, PERFORMANCES > GAMES	Horse riding games	(16).	social practices, rituals and festivities
			(17).	
			(18).	
			(19).	
			(20).	
			(21).	
		Darvishs' traditional game	(22).	
			(23).	
		Children's games	(24).	
			(25).	
		Zorkhana games	(26).	

	GAMES, PERFORMANCES > PERFORMANCES	Joke performances	(27). Kosa-gelin (28). Shirvan Qazisi	social practices, rituals and festivities
		Square performances	(29). Ayioynatma (30). Khoruz döyüshdürme	
		Puppet performances	(31). Chömchegelin (32). Dezgah Shahselimi (33). Erusek	
		Shebih performances	(34). Eza (35). Qetl (36). Mezhek-Shebih	
TRADITIONAL CRAFTS	TRADITIONAL DECORATIVE ART		(37). Azerbaijani carpet weaving (38). Sericulture (39). Shebeke making (40). Kelaghayi art	
	EMBROIDERY		(41). Doldurma embroidery (42). Gülebetin embroidery (43). Munjuqlu embroidery (44). Pilek embroidery (45). Tekelduz embroidery	
	FOLK FINE ARTS		(46). Traditional sculpture (47). Azerbaijani Traditional calligraphy (48). Graphics (49). Miniature making (50). Azerbaijani folk painting	traditional craftsmanship
	APPLIED ARTS		(51). Traditional woodwork (52). Traditional pottery (53). Artistic metalwork (54). Traditional Azeri ornamentation (55). Blacksmith's art (56). Jeweller's art (57). Traditional copper craftsmanship of Lahij (58). Glass art	
CULINARY PRACTICES	PREPARATION SKILLS OF TRADITIONAL BREAD		(59). Culture of flatbread making (lavash, yukha, yayma, saj choreyi, girde, dash choreyi, fetir)	social practices, rituals and festivities

		(60).	Skills of preparation of tandir and kovrek bread		
	KNOWLEDGE OF TRADITIONAL FOODWAYS	(61).	Dolma making and sharing		
		(62).	Traditional skills of preparing bozbash		
CRAFTSMANSHIP AND PERFORMING ART OF NATIONAL MUSICAL INSTRUMENTS	IDIOPHONE MUSICAL INSTRUMENTS	(63).	Aghiz qopuzu		
		(64).	Kaman		
		(65).	Chan		
		(66).	Hövser		
		WIND MUSICAL INSTRUMENTS	(67).	Kerenay	traditional craftsmanship, performing arts
			(68).	Mizmar	
			(69).	Musiqar	
			(70).	Performing arts related to Nay	
			(71).	Balaban	
		STRINGED MUSICAL INSTRUMENTS	(72).	Craftsmanship and performance with the Tar	traditional craftsmanship, performing arts
			(73).	Craftsmanship and performance with the Saz	
			(74).	Kamancha crafting and performing art	
		PERCUSSION MUSICAL INSTRUMENTS	(75).	Crafting and playing with Def	
			(76).	Dümbek	
		(77).	Qaval		

AZƏRBAYCAN QEYRİ-MADDİ MƏDƏNİ İRS NÜMUNƏLƏRİNİN DÖVLƏT REYESTRİ

*Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin
218 sayılı 28.04.2010 tarixli Əmri ilə təsdiq edilmişdir,*

25.08.2011, 28.03.2012, 18.10.2012, 15.05.2013, 03.02.2014, 27.01.2015, 17.02.2016 tarixli əlavələrlə

Bölmənin adı	Seksiya, sub-seksiya	Nº	Elementin adı	Elementlərin növləri	
BAYRAM, MƏRASİM, AYİN	AYİN VƏ MƏRASIMLƏR	(1).	Çay dəstgahı	sosial fəaliyyət, ayınlar və bayram tədbirləri	
		(2).	Hamam mədəniyyəti		
		(3).	Sünnət		
		(4).	Yas		
		(5).	Türkəçarə	təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət	
	XALQ BAYRAMLARI	(6).	Qurban	şəhəri ənənələr və ifadələr	
		(7).	Novruz		
		(8).	Orucluq		
		(9).	Nicin mədəni məkanı		
		(10).	Qırmızı Qəsəbenin mədəni məkanı	ənənəvi sənətkarlıq, təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət	
FOLKLOR	MUSIQİ	(11).	Aşıq sənəti	ifa incəsənəti	
		(12).	Muğam sənəti		
		(13).	Meyxana		
	RƏQS'LƏR	(14).	Yallı (Köçəri)		
		(15).	Uzunderə		
	OYUN- TAMAŞA > OYUNLAR	Atüstü oyunları	(16).	Altunqabaq	sosial fəaliyyət, ayınlar və bayram tədbirləri
			(17).	Atüstü güleş	
			(18).	Baharbənd	
			(19).	Papaq oyunu	
			(20).	Çovqan	
		Dərviş oyunları	(21).	Aylanış	
			(22).	Dövran	
		Uşaq oyunları	(23).	Bənövşə	
			(24).	Cızıqtopu	
		Zorxana oyunları	(25).	Güləşmə	
			(26).	Pəhləvanlıq	
	OYUN- TAMAŞA > TAMAŞALAR	Qaravelli tamaşaları	(27).	Kosa-gəlin	
			(28).	Şirvan Qazısı	
		Meydan	(29).	Ayloynatma	

		tamaşaları	(30).	Xoruz döyüşdürmə	sosial fəaliyyət, ayınlar və bayram tədbirləri
		Oyuq (Kukla) tamaşaları	(31).	Çömçəgəlin	
			(32).	Dəzgah Şahsəlimi	
			(33).	Ərusək	
		Şəbih tamaşaları	(34).	Əza	
			(35).	Qətl	
			(36).	Məzhək-Şəbih	
			(37).	Azerbaycan xalçaçılığı	
SƏNƏTKARLIQ	ƏNƏNƏVİ-DEKORATİV SƏNƏT		(38).	İpəkçilik	ənənəvi sənətkarlıq
			(39).	Şəbekəçilik	
			(40).	Kəlağayı sənəti	
		TİKMƏ	(41).	Doldurma	
	XALQ TƏSVİRİ SƏNƏTİ		(42).	Güləbətin	
			(43).	Muncuqlu	
			(44).	Pilek	
			(45).	Təkəlduz	
	XALQ TƏTBİQİ SƏNƏTİ		(46).	Heykəltəraşlıq	
			(47).	Xəttatlıq	
			(48).	Qrafika	
			(49).	Miniatür	
	MƏTBƏX ƏNƏNƏLƏRİ		(50).	Rəngkarlıq	
			(51).	Ağacişləmə	
			(52).	Dulusçuluq	
			(53).	Bədii metal	
	ƏNƏNƏVİ ÇÖRƏK NÜMUNƏLƏRİN HAZIRLANMASI		(54).	Bəzədilmə üsulları	sosial fəaliyyət, ayınlar və bayram tədbirləri
			(55).	Dəmirçilik	
			(56).	Zərgərlik	
			(57).	Lahic qəsəbəsinin misgərlik sənəti	
	MƏDƏNİ VƏ SOSİAL FUNKSIYALARI DAŞIYAN ƏNƏNƏVİ MƏTBƏX NÜMUNƏLƏRİ		(58).	Şüşə sənəti	
			(59).	Nazik çörəyin hazırlanma mədəniyyəti (lavaş, yuxa, yayma, sac çörəyi, girdə, daş çörəyi, fetir)	
			(60).	Təndir və kövrək çörəklərinin hazırlanma bilikləri	
			(61).	Dolmanın hazırlanma və paylaşma mədəniyyəti	
			(62).	Bozbaşın hazırlanma bilikləri	

MİLLİ MUSIQİ ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMA VƏ İFAÇILIQ SƏNƏTİ	İDIOFONLU ÇALĞI ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMA VƏ İFAÇILIQ SƏNƏTİ	(63).	Ağız qopuzu	ənənəvi sənətkarlıq, ifa incəsənəti
		(64).	Kaman	
		(65).	Çan	
		(66).	Hövsər	
	NƏFƏS ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(67).	Kərənay	ənənəvi sənətkarlıq, ifa incəsənəti
		(68).	Mizmar	
		(69).	Musiqar	
		(70).	Nay ifaçılıq sənəti	
		(71).	Balaban	
	SIMLI ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(72).	Tar sənətkarlığı və ifaçılığı	ənənəvi sənətkarlıq, ifa incəsənəti
		(73).	Saz sənətkarlığı və ifaçılığı	
		(74).	Kamança sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti	
	ZƏRB ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(75).	Dəf hazırlanma və ifaçılıq sənəti	ənənəvi sənətkarlıq, ifa incəsənəti
		(76).	Dümbək	
		(77).	Qaval	

Le 30 SEP. 2016

N° ..... 0388 .....

Translation of the inventory document into English

CRAFTSMANSHIP AND PERFORMING ART OF NATIONAL MUSICAL INSTRUMENTS >

STRINGED MUSICAL INSTRUMENTS

FT010100074

KAMANCHA CRAFTING AND PERFORMING ART

A short extract from the Register of Intangible Cultural Heritage of Azerbaijan, regarding Kamancha Crafting and Performing Art

The Register was approved by the Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan Republic by Order No. 218, dated 28.04.2010
 (Updated on 09.07.2013 and 11.06.2015)

1. Name of the element**Kamancha Crafting and Performing Art**

Section	Craftsmanship and performing art of national musical instruments
Sub-section	Stringed musical instruments

2. Category of the element

- oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
- performing arts
- social practices, rituals and festive events
- knowledge and practices concerning nature and the universe
- traditional craftsmanship
- cultural spaces
- other

3. Geographic scope of the element

Kamancha art and performing arts exists in a great number of regions, especially in Baku, Nakhchivan, Ganja, Sheki, Guba, Karabakh, Aghdam and Lankaran. Kamancha performing art is taught in a great number of children, secondary and high musical schools in regions and cities.

4. Name of community

In Azerbaijan the kamancha tradition is transmitted from generation to generation by many individual artists, amateurs and professional performers. In cities, kamancha performing art is taught by teachers to students in children, secondary and high musical schools.

There are families actively involved in kamancha crafting. Among them, the families of Musa Yagubov and Agamir Hasanov, as well as the crafter Mammadli Mammadov should be particularly mentioned. The famous performers include such artists as Habil Aliyev, Mirnazim Asadullayev, Shafiga Eyvazova, Adalet Vazirov, Farida Malikova, Fakhraddin Dadashov, Togrul Asadullayev, Munis Sharifov, Gilman Salahov, Elnur Ahmadov, Sabir Ashrafov, Imamyar Hasanov, Yagut Seyidova and many others.

Experts: Jahangir Selimkhanov, Sanubar Bagirova.

Data on community involvement:

Meetings held: 7 meetings in Baku (08.02.2012, 15.03.2012, 29.03.2012, 17.04.2012, 11.06.2012, 23.10.2012, 07.04.2015, kamancha crafters, children schools, secondary and high music schools, performers);
 2 meetings in Nakhchivan (09.04.2012, 07.06.2012, secondary and high music schools, performers);

2 meetings in Ganja (09.08.2012, 18.03.2015, crafters, secondary music schools, performers);
2 meetings in Sheki (10.09.2012, 18.09.2012, secondary music schools, performers);
2 meetings in Guba (20.04.2012, 10.10.2012, music schools, performers);
2 meetings in Gabala (20.07.2012, 25.07.2012, music schools, performers);
2 meetings in Lankaran (19.11.2012, 29.11.2012, music schools, performers).

Reference code of the file: 0115877

Ministry Order: № 00589

5. Information about of the element

Performed with a bow called ‘kaman’, the four-stringed instrument kamancha has existed since ancient times. History knows a huge number of master craftsmen and performers who have transmitted the craftsmanship and performance of kamancha from generation to generation and perpetuated it for centuries. Today, this tradition continues to live, kamancha art is kept alive, is taught and promoted.

In continuing the tradition of crafting the instrument, the role of such crafters as Musa Yagubov and Agamir Hasanov is indispensable. Masters prepare the instrument from mulberry or walnut wood. They make spherical body, fretless fingerboard and cover the hollow space with livestock fish skin or liver membrane. Under the body, masters fix a base shaft for pivoting the instrument. The shaft passes through the body of the instrument and serves as a ‘foot’ of it. Masters often decorate kamancha with bone parts and pearl. The membrane helps to ensure correct sounding of the strings. Masters use metal strings for the instrument. Total length of kamancha is 700 mm, 175 mm high and 195 mm wide.

The widest teaching and promotion of kamancha performing art across the country is carried out in seven-year-old children's music schools under the auspices of the Ministry of Culture and Tourism, secondary level education and universities, musical colleges of Ministry of Education, as well as in the Azerbaijan National Conservatory. In many folk orchestras and groups, such as S. Rustamov Folk Instruments Orchestra, folk groups of A. Bakikhanov, A. Dadashov, B. Salahov groups and many others, kamancha is used as a lead instrument. At present, there are many individual performers of the instrument. Azerbaijani folk artists and master craftsmen Shafiga Eyvazova, Fakhraddin Dadashov, honored artists Mirnazim Asadullayev, Arif Abdullayev, Munis Sharifov, Agajabrayil Abbasaliyev, Elnur Ahmadov and other prominent performers continue practicing, promoting and popularizing the instrument at local and international levels.

Today, many professional and amateur performers, performers with high or secondary music education, kamancha teachers in music schools are considered the main persons in charge of safeguarding and transmitting the element to the next generation. People of these categories, individual performers, craftsmen that make the instrument in traditional way represent the community directly involved in enacting the element and interested to keep the practice alive.

6. Information on transmission of the element

Historically, passing from generation to generation, transmission and teaching of this traditional art has continued in non-formal way (craftsmanship and performance), as well as at the level of state music institutions, music schools, music colleges, universities and secondary education institutions. Traditional knowledge and skills related to kamancha crafting are transmitted from master to apprentice through non-formal training (from father to son). Kamancha performing is transmitted by performers in formal and non-formal ways. Today, hundreds of regions of Azerbaijan have high and secondary school teachers teaching kamancha performance that have chosen this as a profession. Today, many craftsmen in the country ensure the demand of performers in quality instruments and create instruments in sufficient numbers to ensure conditions for developing performing skills.

7. Cultural and social functions of the element

Communities play kamancha on a number of social and cultural occasions in Azerbaijan - concerts, celebrations, weddings, competitions, contests and festivals. Communities widely recognize Kamancha as lead stringed musical instrument. It has served for centuries as one of the main instruments in trio and folk orchestras and has played tremendous role in the development, promotion and safeguarding of folk arts in Azerbaijan. Besides the fact of being used in folk orchestras, communities also widely use it as important solo instrument. History has witnessed a great number of master craftsmen and performers. Performers play the instrument at weddings and concerts, special occasions and festive event, to please

the audience and encourage the young generation to accept and love this art as one of the symbols of national identity.

8. Level of viability of the element

Excellent

Good

Average

Weak

Very weak

9. Need to urgent safeguarding (if any)

Yes

No

10. Names of concerned departments of the Ministry of Culture and Tourism

- City and regional departments of the Ministry of Culture and Tourism
- Education and Science Department of the Ministry of Culture and Tourism

**MİLLİ MUSIQİ ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMA VƏ İFAÇILIQ SƏNƏTİ >
SIMLI ÇALĞI ALƏTLƏRİ**

FT010100074

Kamança sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti

**Azərbaycan Respublikasının
Qeyri-Maddi Mədəni Irs Nümunələrinin Dövlət Reyeestrindən
«Kamança sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti» nə dair qısa çıxarış**

**Reyestr Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin
218 sayılı 28.04.2010 tarixli Əmri ilə təsdiq edilmişdir
(09.07.2013 və 11.06.2015 tarixli əlavələrlə)**

1. Elementin adı

Kamança sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti

Reyeestrda bölməsi:

Milli musiqi alətlərinin hazırlanma və ifaçılıq sənəti

Alt bölmə:

Simli çalğı alətləri

2. Elementin növü

☐ qeyri-maddi mədəni irsin vasitəsi kimi şifahi ənənələr və ifadələr, o cümlədən dil	☒ ifa incəsənəti	☒ sosial fəaliyyət, ayınlar və bayram tədbirləri
☐ təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət	☒ ənənəvi sənətkarlıq	☐ mədəni məkanlar
☐ digər(ləri)		

3. Elementin coğrafi mövqeyi

Kamança sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti Azərbaycanın bir neçə regionlarında mövcuddur, xüsusilə Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Şəki, Quba, Qəbələ, Qarabağ, Ağdam və Lənkəranda qeyd edilir. Kamança ifaçılığı ölkənin bir çox rayonlarında və şəhərlərində musiqi məktəblərində, orta musiqi məktəblərində və ali məktəblərdə tədris edilir.

4. Aidiyyəti icmaların və qrupların adı.

Azərbaycanda kamança ənənəsi çoxsaylı fərdi sənətkarlar, həvəskar və professional ifaçılar tərafından nəsildən nəsilə ötürülür. Şəhərlərdə kamança ifaçılıq sənəti uşaq musiqi məktəblərində, orta musiqi məktəblərində və ali musiqi məktəblərində kamança müəllimləri tərafından şagirdlərə və tələbələrə tədris edilir.

Kamança sənətkarlığı ilə məşğul olan bir neçə usta ailələri vardır. Onlar arasında xüsusilə Musa Yaqubov, Ağamir Həsənov ailələrini, Məmmədli Məmmədovu qeyd etmək lazımdır. Məşhur kamança ifaçıları arasında Habil Əliyev, Mirnazim Əsədullayev, Şəfiqə Eyvazova, Ədalət Vəzirov, Fəridə Məlikova, Fəxrəddin Dadaşov, Toğrul Əsədullayev, Munis Şərifov, Qılman Salahov, Elnur Əhmədov, Sabir Əşrəfov, İmamyar Həsənov, Yaqut Seyidova və s. ifaçılar qeyd edilir.

Expertlər: Cahangir Səlimxanov, Sənubər Bağırova

İcmaların iştirakı barədə məlumat:

Görüşlər: Bakı şəhərində 7 görüş (08.02.2012, 15.03.2012, 29.03.2012, 17.04.2012, 11.06.2012, 23.10.2012, 07.04.2015, kamança sənətkarlığı ustaları, uşaq, orta və ali musiqi məktəbləri, ifaçılar); Naxçıvan şəhərində 2 görüş (09.04.2012, 07.06.2012, uşaq və orta musiqi məktəbləri, ifaçılar); Gəncə şəhərində 2 görüş (09.08.2012, 18.03.2015, ustalar, orta musiqi məktəbləri, ifaçılar); Şəki şəhərində 2 görüş (10.09.2012, 18.09.2012, orta musiqi məktəbləri, ifaçılar); Quba şəhərində 2 görüş (20.04.2012, 10.10.2012, musiqi məktəbləri, ifaçılar); Qəbələ şəhərində 2 görüş (20.07.2012, 25.07.2012, musiqi məktəbləri, ifaçılar); Lənkəran şəhərində 2 görüş (19.11.2012, 29.11.2012, musiqi məktəbləri, ifaçılar).

Faylin kodu: 0115877

Nazirliyin əmri (nömrəsi): № 00589

5. Element haqqında məlumat

Kamanla ifa edilən dörd simli musiqi aləti kamançanın ifaçılığı Azərbaycanda çox qədim dövrlərə təsadüf edilir. Tarixən bu aləti yaşadan onu nəsildən nəsilə ötürən çox sayılı ustad sənətkarlar mövcud olmuşdur. Bu gün də bu ənənə yüksək səviyyədə davam etdirilir və kamança ənəsi yaşıdır, tədris və təbliğ edilir.

Kamança sənətinin davam etdirilməsində Musa Yaqubov və Ağamir Həsənov kimi aləti yaradan ustaların rolü böyükdür. Ustalar kamançanı tut və yaxud qoz ağacından hazırlayırlar. Çanağı kürəvi, qolu pərdəsiz, membranası (üzü) balıq dərisindən ya da qaramal ciyərinin pərdəsindən çəkilir. Qolun aşağı qurtaracağına mil vurulur. Bu mil bütün gövdənik içərisindən keçərək ayaq kimi kənarə çıxıb alətin söykənəcəyinə xidmət edir. Kamança çox vaxt sümüklə və sədəflə bəzədir. Onun üzərindəki xərək çəp qoyularaq simlərin düzgün və rəvan səslənməsinə kömək edir. Ustalar metal simlərdən istifadə edirlər. Ümumi uzunuğu 700 mm, çanağının hündürlüyü 175 mm, eni 195 mm-dir.

Kamança musiqi alətinin ən geniş tədrisi və təbliği Azərbaycan Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeçiliyində olan respublika üzrə çox sayılı yeddi illik uşaq musiqi məktəblərində, ali və orta səviyyədə təhsil işə Azərbaycan Təhsil Nazirliyinin tabeçiliyində olan musiqi kolleci və Milli Konservatoriyada həyata keçirilir. Bir çox musiqi qrupları: S.Rüstəmov adına xalq çalğı alətləri orkestri, Ə.Bakıxanov, Ə.Dadaşov, B.Salahov və bir çox xalq çalğı alətləri qruplarında kamança musiqi aləti aparıcı alət kimi geniş istifadə olunur. Bu alətin hazırda respublikada bir çox fərdi ifaçıları mövcuddur. Azərbaycan xalq artistləri, ustad sənətkarlar Şəfiqə Eyyazova, Fəxrəddin Dadaşov, əməkdar artistlər Mirnazim Əsədullayev, Arif Əsədullayev, Munis Şərifov, Ağacəbrayıllı Abbasəliyev, Elnur Əhmədov və bir çox mahir kamança ifaçıları bu ifaçılıq sənət növünün ənənəvi üsulla yaşıdır, tədris edir və beynəlxalq səviyyədə təbliğ edirlər.

Müasir dövrdə Azərbaycan respublikasında kamança musiqi alətinin ifaçılığı, tədrisi, tədqiqi və təbliği ilə məşhur olan və onun hər probleminin həllində maraqlı olan cavabdeh şəxslər bu növ ifaçılıq sənətini özünə peşə seçmiş yüzlərlə peşəkar ifaçılar, ali və orta təhsilli kamança müəllimləri hesab edilir. Bu kateqoriyadan olan şəxslər və fərdi kamança ifaçıları, eləcə də ənənəvi yolla kamança hazırlanmaqla məşqul olan el sənətkarları bu musiqi alətinin bütün problemlərinin həllində olduqca maraqlıdır və buna məhsuliyyətlə cavabdehlik daşıyırlar.

6. Elementin ötürülməsinə dair məlumatlar

Tarixən nəsildən nəsilə fərdi ifaçılıq yolu ilə keçən bu sənət növünün davam etdirilməsi, tədrisi və təbliği bu gün qeyri-formal yolla (sənətkarlıq və ifaçılıq) və dövlət səviyyəsində uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində, musiqi kolleclərində, ali və orta təhsil ocaqlarında geniş suradə həyata keçirilir. Kamança hazırlanması ilə bağlı bilik və bacarıqlar ənənəvi qeyri-formal təlim vasitəsilə ustadan şagirdə (atadan oğula) ötürülür. Kamança ifaçılıq sənəti formal və qeyri-formal yollarla nəsildən nəsilə ötürülür. Azərbaycanda və onun regionlarında bu gün yüzlərlə ali və orta təhsilli kamança müəllimləri bu ifaçılıq sənətini

özüna peşə seçərək onu sevə sevə gənc nəsilə öyrədir və beləliklə bu sənəti yaşadaraq gələcək nəsilə ötürür. Respublikada kamança musiqi alətinin hazırlanması, onun kütləvi istehsalı ilə bağlı bir çox sənətkarlar təhsil üçün lazım olan tələbatı ödəyərək yüksək səviyyədə bilik və bacarığın əldə edilməsinə zəmin yaradırlar.

7. Elementin mədəni və sosial funksiyaları

Kamança ifaçılıq sənəti Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin bir çox sahələrində, konsertlərdə el şənliliklərində, toyrlarda, müsabiqə, konkurs, festivallarda geniş istifadə edilir. Kamança Azərbaycan musiqi alətləri içərisində aparıcı və əsas kamanlı, simli musiqi alətidir. O, tarixən muğam üzlüyünün və xalq orkestrlərinin əsas aparıcı alətlərindən biri olmuş, azərbaycan folklor sənətinin inşafında, yaşamasında, təbliğində əhəmiyyətli rol oynamışdır. Azərbaycan xalq çalğı alətləri orkestrində ansambilların tərkibində əsas və aparıcı musiqi aləti kimi istifadə edilməklə yanaşı həm də solo aləti kimi əhəmiyyətli rol daşıyır. Kamançanın tarixən Azərbaycanda çox məşhur ustad sənətkarları olmuşdur. Bu gün də belə sənətkarlar öz ifa dəstisi xətti ilə kamança ifaçılığını xalqa və eləcə də dünya xalqlarına sevdirir. Kamança musiqi aləti el şənliliklərində, konsertlərdə, toyrlarda ustad sənətkarlar tərəfindən ifa edilərək sevdirlər və bununla da gənc nəslə milli identikliyin hissəsi olan bu sənəti qəbul etməyə, onu yaşıatmağa, sevməyə və sevdirməyə sövq edirlər.

8. Elementin cari praktikasının səviyyəsi

əla   yaxşı   orta   zəif   çox zəif

9. Elementin təcili qorunmaya ehtiyacı (əgər varsa)

vardır   yoxdur

10. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin adı

- Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin şəhər və rayon şöbələri, Nazirliyin Mərkəzi Aparatının Təhsil şöbəsi